

Ernæringsterapi ved dysfagi

Dysfagi gir økt risiko for underernæring

Årsaker

Dysfagi betyr vanskeligheter med å svelge. Det kan være flere årsaker til dysfagi.

Nevrologisk dysfagi er den vanligste formen, og skyldes nevrologiske forstyrrelser. Disse gjør at svelgeprosessen ikke fungerer som normalt. I denne gruppen finner man pasienter med cerebral parese, Parkinson, Huntingtons sykdom og slagpasienter.

Konsekvenser

Når svelgeprosessen ikke fungerer som normalt, kan dette få store konsekvenser for pasienten. Mange føler generelt ubehag når de skal spise. Mat i puréform er generelt mer næringsfattig, og medfører at det blir vanskeligere å få i seg nok næring. Pasientene spiser mindre, og går dermed ned i vekt. I verste fall kan dysfagi føre til dehydrering og underernæring.

I tillegg kan dysfagi resultere i aspirasjonspneumoni.

Ernæringsterapi

Ved å forbedre/opprettholde en tilfredsstillende ernæringsstatus kan pasientens rehabiliteringspotensiale forbedres. I tillegg reduseres risikoen for tilleggssykdommer som infeksjoner, pneumoni, trykksår og benbrudd. Pasientens livskvalitet blir også forbedret.

Ved nevrologisk dysfagi vil konsistensendring av mat ofte være et viktig ledd i ernæringsterapien. Hensikten med konsistensendringer er å redusere matens hastighet gjennom farynx (svelget), og dermed minske risikoen for aspirasjon.²

Dysfagi medfører at:¹

50% spiser mindre

44% opplever vekttap

41% har angst eller panikk i måltidssituasjoner

Nye Nutilis

- Amylaseresistent

Amylase er et enzym som finnes i bl.a. saliva (spytt). Amylasens funksjon er å bryte ned stivelse i mat. Nye Nutilis er det eneste fortykningsmiddel som har amylase-resistente egenskaper. Dette betyr at den fortykkede maten beholder konsistensen når den kommer i kontakt med spytt.

- Påvirker ikke smaken

- Tåler frysing

- Kan blandes i kalde og varme drikker, puréer og supper

- Kan også brukes til å fortykne næringsdrikker, som f.eks. Nutridrink

Andre produkter fra Nutricia tilpasset pasienter med dysfagi:

Nutridrink Fruit Eple

Fullverdig fruktpuré med frisk smak av epler.

Forticreme

Dessertkrem spesielt utviklet for pasienter med dysfagi. Finnes i 5 smaksvarianter.

Gode råd ved **dysfagi**

- Sørg for at all mat får samme konsistens
– sil bort partikler før fortykning
- Unngå nøtter, frø og tørket frukt i brød og kaker
- Iskrem, gelé og fromage vil smelte i munnen,
og er derfor uegnet ved nevrologisk betinget dysfagi
- Purémat er ofte næringsfattig, det er derfor viktig
å berike maten (f.eks. Nutrison Powder)
- Ved underernæring kan Nutilis brukes til
konsistenstilpasning av næringsdrikker (f.eks. Nutridrink)

Refusjon

Alle Nutricias produkter er godkjent som næringsmidler til spesielle medisinske formål. Det kan søkes refusjon under Folketrygdlovens §5-14, kap 1, §6 (Blåreseptforskriften). Stønad kan gis på følgende indikasjoner:

Punkt 1:

Sykkelige prosesser som affiserer munn, svelg og spiserør og som hindrer tilførsel av vanlig mat.

Sykkelige prosesser som affiserer mage eller tarm, og som hindrer opptak av viktige næringsstoffer

Punkt 4:

Behandling av kreft/immunsvikt eller annen sykdom som medfører så sterk svekkelse at næringstilskudd er påkrevd.

Behandlingen må være instituert av relevant spesialist/tilsvarende sykehusavdeling. Krav om spesialistgodkjenning gjelder ikke ved kreft/immunsvikt.

Se også www.nav.no

Referanser

1. Ekberg, O. et al. Social and Psychological Burden of Dysphagia: Its Impact on Diagnosis and Treatment. *Dysphagia*, 2002; 17: 139-146.
2. Penman, J.P. og Thomson, M. A review of the textured diets developed for the management of dysphagia. *J Hum Nutr Dietet* 1998; 11: 51-60.